

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

ZESPOŁU SZKÓŁ GOSPODARCZYCH w Elblągu

*„... Wychowywać to nie znaczy kształcić tylko rozum,
lecz kształtować harmonijnie całego człowieka,
A więc także jego serce i charakter.
Wychowywać to znaczy również –
z pokolenia na pokolenie przekazywać wartości,
które nadają życiu sens i wypełniają je treścią.
Przekazuje się je nie tylko słowami,
Lecz przede wszystkim przykładem własnego życia...”*
Phil Bosmans

*Opracowały:
Mariola Bojanowska
Krystyna Szulc*

Elbląg 2016

WSTĘP

Zmiany społeczne, gospodarcze i technologiczne, jakie zachodzą w otaczającej nas rzeczywistości, prowadzą do wykreowania nowej roli szkoły zawodowej. Ma to być szkoła kształtująca motywację, wiedzę i umiejętności uczniów tak, aby opuszczając ją byli właściwie przygotowani do podjęcia pracy lub do dalszego kształcenia. Zadaniem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe jest więc wzajemne powiązanie kształcenia zawodowego z kształceniem ogólnym, z jednoczesnym kształtowaniem w większym niż dotychczas stopniu kompetencji kluczowych.

Współczesna szkoła powinna odchodzić od zasady przekazywania wiedzy jako zbioru niepowiązanych i nieużytecznych informacji, a powinna uczyć zasad dostępu, selekcji oraz przetwarzania informacji w zależności od problemu. Szkoła winna zatem przygotowywać młodzież do tworzenia nowoczesnego społeczeństwa poinformowanego, mobilnego zawodowo i gotowego do podejmowania nowych wyzwań. W tej sytuacji ogromnego znaczenia nabierają umiejętności interpersonalne oraz znajomość współczesnych narzędzi komunikowania się ludzi, zdolność gromadzenia i szybki dostęp do informacji, praca z bazami danych, przetwarzanie informacji. Konieczne jest także biegłe posługiwanie się, co najmniej jednym językiem zachodnioeuropejskim.

Podstawą prawną szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (art.48,53,70),
- Ustawa o systemie oświaty z dn. 7.09.1991 wraz ze zmianami,
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z 10.12.1948 r.,
- Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4.11.1950,
- Konwencja o Prawach Dziecka Narodów Zjednoczonych z 20.11.1989 r., Deklaracja Praw Dziecka z 1959 r. oraz wytyczne Organu Prowadzącego Szkołę.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.

„Edukacja szkolna ma za zadanie harmonijnie oddziaływać zarówno w zakresie przekazywania wiedzy, jak i kształcenia umiejętności i postaw. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się wymiary pracy nauczyciela.”¹

Zgodnie z założeniami reformy podstawy programowej „Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;

¹ Opis Zmian potrzebnych w systemie edukacji. Projekt do konsultacji, Szkoła Przyjaźnie wspierająca. Reforma Programowa, Warszawa, kwiecień 2008, str. 25.

- 2) program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska.

„Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela”.²

Program wychowawczo- profilaktyczny naszej szkoły ma służyć całej społeczności szkoły, czyli uczniom – wychowankom, nauczycielom – wychowawcom i rodzicom. Powinniśmy go postrzegać jako plan działania szkoły w obszarze oddziaływań dydaktycznych, wychowawczych, profilaktycznych i środowiskowych oraz rozwoju szkoły. Za podstawę szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego przyjęto humanistyczną koncepcję wychowania młodego człowieka opartą na podmiotowości, prawie do godności, uwzględniając jego rzeczywiste potrzeby i możliwości.

Kierując się przesłankami prawnymi, powinnościami edukacyjnymi oraz ustalonymi przez społeczność szkolną ważnymi wartościami

Mając na względzie przedział wiekowy naszych podopiecznych, tj. 16 – 20 lat stawiamy sobie takie cele, które doprowadziłyby do udzielenia odpowiedzi na pytania:

- Ku czemu prowadzimy młodego człowieka?
- Do jakiego życia go przygotowujemy?
- Na rozwój których sfer osobowości kładziemy nacisk?

Naszym celem jest wychowanie młodego człowieka poprzez umożliwienie mu integralnego rozwoju wszystkich sfer swojej osobowości, czyli rozwoju fizycznego, moralnego, intelektualnego, duchowego, społecznego, kierowania emocjami oraz przygotowania do przyszłej pracy zawodowej.

Hasłem przewodnim naszego programu jest wychowanie:

CZŁOWIEKA – OBYWATELA – PRACOWNIKA

Aby sprostać nałożonym na szkołę zadaniom musi ona działać bardzo sprawnie i być skierowana na ucznia i jego potrzeby edukacyjne, a jednocześnie stwarzać warunki wszechstronnego rozwoju. Należy w niej uczyć odpowiedzialności, aktywności, współdecydowania. Takie cele można osiągnąć tylko wtedy, gdy szkoła będzie nowoczesna, tolerancyjna oraz integrująca środowisko szkolne i lokalne. Dlatego w funkcjonowaniu szkoły istotną rolę powinny odgrywać zarówno Rada Rodziców, jak też Samorząd Uczniowski. Niezbędna jest również współpraca szkoły z instytucjami wspierającymi rozwój młodego człowieka np. Poradniami Psychologiczno – Pedagogicznymi, Powiatowymi Urzędami Pracy, Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, firmami i zakładami pracy i innymi. Każdy członek społeczności szkolnej dokonał dobrowolnego wyboru funkcjonowania w tej instytucji, a tym samym przyjął na siebie odpowiedzialność za współtworzenie jej kształtu i klimatu wychowawczego. Obowiązkiem wszystkich pracowników szkoły jest jak najlepsze wypełnianie funkcji wychowawczych, a obowiązkiem uczniów jest aktywne włączenie się w ten proces.

² Podstawa Programowa Kształcenia Ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego

Pierwszymi wychowawcami uczniów są ich rodzice i szkoła współpracuje z nimi w realizacji zadań wychowawczych, niezależnie od tego, czy uczniowie są pełnoletni, z wyjątkiem sytuacji, kiedy uczeń jest usamodzielniony.

Realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego jest świadomym i celowym działaniem całej społeczności szkolnej, zakładającym również współpracę z najbliższym środowiskiem ucznia, rodzicami oraz środowiskiem lokalnym. Szczególnym wyzwaniem jest włączenie rodziców jako jeden z warunków skutecznych oddziaływań profilaktyczno-wychowawczych.

Program wychowawczo- profilaktyczny jest propozycją wprowadzenia do szkoły konkretnych działań o charakterze profilaktyczno-wychowawczym. Program kształtuje umiejętności skutecznego radzenia sobie z przeżywanymi trudnościami wynikającymi zarówno z problemów osobistych jak i z interakcji rówieśniczych. Program realizuje także zadania w zakresie kształtowania systemu wartości uczniów. Ma na celu uświadomienie młodzieży, że w związku ze zwiększeniem się zakresu swobody, wzrasta poziom odpowiedzialności za realizowanie przedsięwzięć profilaktycznych, co pozwala rozwijać pozytywne aspekty obrazu samego siebie i wzmacniać poczucie własnej wartości. Realizowanie Programu ukierunkowane jest na osiągnięcie takich celów jak: wzrost motywacji do nauki, promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia, przyjmowanie odpowiedzialności za swoje zachowanie, kształtowanie postaw świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

MISJA I WIZJA SZKOŁY

Program wychowawczo - profilaktyczny jest bazą, na podstawie której wychowawcy tworzą własne programy dostosowane do poziomu i potrzeb swoich uczniów. Szkoła jest instytucją, która we współpracy z rodzicami stwarza optymalne warunki do wspierania wszechstronnego rozwoju ucznia.

Misją Zespołu Szkół Gospodarczych w Elblągu jest indywidualny i wszechstronny rozwój uczniów oraz wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności umożliwiające dalszą naukę i pracę.

Wizja Zespołu Szkół Gospodarczych rozpatrywana jest w trzech podstawowych aspektach: dydaktycznym, wychowawczo – opiekuńczym oraz profilaktycznym.

1. Szkoła przekazuje uczniom rzetelną wiedzę i umiejętności praktyczne, przygotowuje do dalszego kształcenia i wykonywania zawodu, uczy szacunku, odpowiedzialności i sumiennego wypełniania obowiązków.
2. Szkoła wspiera uczniów uzdolnionych oraz z problemami w uczeniu się i inspiruje ich do rozwoju intelektualnego, duchowego i fizycznego.
3. Szkoła rozwija w uczniach umiejętność korzystania z najnowszych zdobyczy techniki i nowoczesnych źródeł informacji.
4. Szkoła opiera swoją działalność na uniwersalnych wartościach humanistycznych, takich jak: poszanowanie życia, zdrowia i godności drugiego człowieka, tolerancji dla odmiennych kultur, sprawiedliwego i uczciwego traktowania ludzi i pracy, którą wykonują, szacunku dla własnego kraju i odpowiedzialności za losy swoje i społeczności lokalnej.

5. Szkoła systematycznie analizuje potrzeby uczniów i efekty pracy wychowawczej i na tej podstawie, w konsultacji z rodzicami i uczniami ustala zadania priorytetowe, które w ogólnym kształcie mają wyzwać aktywność uczniów, rozwijać samodzielność i doprowadzić do dojrzałości emocjonalno-społecznej.
6. Szkoła kształtuje postawy moralne i obywatelskie zgodnie z ideą demokracji, tolerancji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i kultur.
7. Szkoła współpracuje z instytucjami wspomagającymi proces wychowania i nauczania w celu otoczenia właściwą opieką uczniów z dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, rodzinnymi bądź środowiskowymi.
8. Szkoła stosuje skuteczne działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.
9. Szkoła jest miejscem gdzie prowadzi się działalność profilaktyczną polegającą na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.
10. Szkoła jest miejscem działalności informacyjnej polegającej na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji dostosowanych do wieku odbiorców na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających i substancji psychotropowych.
11. W szkole prowadzi się działalność edukacyjną polegającą na stałym poszerzaniu i ugruntowaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, rodziców, nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

SYLWETKA WYCHOWANKA I ABSOLWENTA

Wychowanie uczniów w szkole ponadgimnazjalnej kontynuuje proces wychowawczy rodziny, szkoły podstawowej i gimnazjum.

Absolwent naszej szkoły, dzięki doskonałemu przygotowaniu zawodowemu i znajomości języków obcych zawsze znajdzie swoje miejsce w nowoczesnej Europie.

W procesie wychowania nasza szkoła stwarza warunki, aby naszego absolwenta cechowały:

1. Poczucie rzetelnego przygotowania do wybranego zawodu, obowiązkowość, odpowiedzialność oraz przygotowanie do dalszego kształcenia.
2. Mobilność zawodowa rozumiana jako umiejętność aktywnego, samodzielnego i skutecznego poruszania się na rynku pracy oraz potrzebę nieustannego doskonalenia i uzupełniania swoich kwalifikacji zawodowych.
3. Poczucie współtworzenia nowoczesnego społeczeństwa charakteryzującego się umiejętnościami interpersonalnymi oraz znajomością współczesnych narzędzi komunikowania się ludzi.
4. Umiejętność współdziałania w różnych grupach społecznych, w rodzinie, w pracy, w środowisku lokalnym.
5. Świadoma akceptacja uniwersalnych wartości humanistycznych, takich jak: poszanowanie życia, zdrowia i godności drugiego człowieka, tolerancji dla odmiennych kultur, sprawiedliwego i uczciwego traktowania ludzi i pracy, którą wykonują, szacunku dla własnego kraju i odpowiedzialności za losy swoje i społeczności lokalnej.
6. Poszanowanie historii i tradycji własnego narodu oraz tolerancja wobec odmiennych kultur.

7. Dbłość o czystość otaczającego środowiska, promowanie zasad ekorozwoju oraz zasad zdrowego stylu życia.
8. Umiejętności pozwalające na prowadzenie zdrowego stylu życia, podejmowanie działań prozdrowotnych oraz promowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi

CHARAKTERYSTYKA GRUPY WIEKOWEJ

Uczniowie Zespołu Szkół Gospodarczych stanowią grupę w przedziale wiekowym 16 - 20 lat. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie, formowane są nowe wzorce relacji interpersonalnych, wzrasta liczba i jakość nowych doświadczeń osobistych i społecznych a okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Okres dojrzewania można podzielić na różne stadia rozwojowe:

- pełną adolescencję (12 - 17 rok życia) - nasila się tendencja do uniezależnienia od rodziców, ważniejsi stają się rówieśnicy. Następują gwałtowne zmiany w sferze życia emocjonalnego (intensywne i labilne). Pojawia się arogancja, buntowniczość i lekceważenie autorytetów. Wzmacniają się mechanizmy obronne, doskonali racjonalizacja, intensyfikuje wymiar życia heteroseksualnego;
- późną adolescencję (17 - 20 rok życia) - następuje konsolidacja życia psychicznego, zakończeniu ulega proces identyfikacji psychoseksualnej, dalszej przebudowie ulegają relacje z rodzicami i rówieśnikami a ich celem jest dążenie do pełnego partnerstwa.

Mówiąc o dojrzewaniu jako drodze do dorosłości, B. Varenhorst (1981 r.) wskazuje na kilka podstawowych celów jakie młody człowiek osiąga w tym okresie życia. Są to: doświadczenie fizycznej dojrzałości seksualnej, rozwijanie własnej tożsamości, kształtowanie zobowiązań społecznych, uzyskanie autonomii, wyrastanie z egocentryzmu oraz reorganizacja systemu wartości. Okres dojrzewania nie jest biernym oczekiwaniem na dorosłość i dojrzałość. W tej fazie życia młodzi ludzie są bardzo aktywni, eksperymentują z nowymi zachowaniami, poszukują nowych ról, nabywają nowych doświadczeń, wypełniają nowe zadania. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają osoby dorosłe a zwłaszcza rodzice i nauczyciele.

Wszelkie niedostatki w procesie wychowania przejawiające się w uniemożliwieniu wychowankowi konstruktywnego zaspokajania potrzeb rozwojowych, prowadzą w konsekwencji do zaburzeń w jego zachowaniu. Są to wszystkie zachowania odbiegające od powszechnie przyjmowanych norm społecznych, prawnych, obyczajowych i zdrowotnych. Zalicza się więc tutaj używanie alkoholu i innych środków odurzających, przedwczesne stosunki seksualne, agresję wobec otoczenia i wobec siebie, brak poczucia sensu życia, niewłaściwą dietę. Używanie środków odurzających jest jednym z zachowań jakie pomagają nastolatkom (ich zdaniem) radzić sobie z przeżywanymi trudnościami rozwojowymi.

Manifestowanie przez nastolatków zaburzeń w zachowaniu powinno powodować zintensyfikowanie działań pomocnych ukierunkowanych na zaspokajanie ich potrzeb rozwojowych.

W szczególności należy zatem: okazywać młodzieży więcej szacunku oraz zaangażowania i zainteresowania, tworzyć młodzieży warunki do konstruktywnego eksperymentowania z życiem oraz do rozwijania kompetencji społecznych, zapewnić młodzieży możliwość korzystania z

pomocy dorosłych wolontariuszy lub specjalistów np. w zakresie pomocy w odnajdywaniu sensu życia oraz rozwoju moralnego.

Zaspokajanie powyższych potrzeb rozwojowych młodzieży winno się dokonywać drogą podstawowych działań wychowawczych oraz wielopoziomowych działań profilaktycznych, jakie mogą być realizowane w środowisku szkolnym.

DIAGNOZA ZAKRESU POTRZEB I PROBLEMÓW UCZNIÓW

Uczniowie szkoły przynależą do środowiska regionalnego w granicach województwa warmińsko-mazurskiego. W Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu młodzież podejmująca naukę to typowi reprezentanci środowiska z którego pochodzą, nierzadko bardzo zróżnicowanego społecznie i kulturowo. Obrazy biedy i zaniedbania kulturowego przeplatają się tu z normalnością polegającą na takim funkcjonowaniu, że jest ono społecznie akceptowane i oczekiwane. Prezentują różne często skrajne postawy wobec życia, siebie nawzajem, środowiska. Mają wpojone często nieakceptowane normy, wg których kreują swoje zachowanie. Bardzo ważne są czynniki środowiska zwiększające ryzyko negatywnych zachowań młodych ludzi, takie jak wysoki poziom lęku

i niepokoju, niska samoocena, niedojrzałość emocjonalna, zaburzenie więzi z rodzicami czy nieprawidłowa struktura rodziny. Zadaniem szkoły jest ukształtowanie młodego człowieka tak, aby stał się człowiekiem otwartym, poszukującym, asertywnym, kulturalnym, obowiązkowym i sumiennym, odpowiedzialnym, uczciwym, bez nałogów. Mamy pełną świadomość, że możemy to zrobić tylko przy ścisłej współpracy ze środowiskiem i instytucjami wspomagającymi w oparciu o własne doświadczenia i umiejętności prezentowane przez kadrę dydaktyczną i pozostałych pracowników szkoły. Możemy to zrobić kierując się własnymi tradycjami biorąc pod uwagę treści opisane w programach, materiałach dydaktycznych, w ramach realizacji zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych, godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego, realizując program wychowawczo - profilaktyczny wdrożony w placówce.

Diagnoza problemów wychowawczych w Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu oparta została m.in. na badaniach przeprowadzonych w środowisku uczniów, nauczycieli i rodziców. Podstawowym celem badań było zebranie jak najbardziej wiarygodnych informacji dotyczących występowania i rozmiarów takich zjawisk jak: używanie substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, środki zastępcze i inne), agresja wśród młodzieży, trudności szkolne, brak troski o własne zdrowie. Jednocześnie zwrócono uwagę na rozpoznanie czynników chroniących takich jak więzi rodzinne, zainteresowania uczniów, aktywne spędzanie czasu wolnego, pozytywny wpływ grupy rówieśniczej. Istotnym elementem diagnozy było rozpoznanie oczekiwań rodziców wobec konstruowanego **programu** wychowawczo - profilaktycznego oraz ich nastawienie i chęci zaangażowania się w realizowanie tego programu.

Problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy to m.in.: wysoka, często nieusprawiedliwiona absencja uczniów na zajęciach szkolnych, brak motywacji do nauki oraz zagrożenia związane z paleniem papierosów i zażywaniem substancji psychoaktywnych

Uzyskane wyniki w zakresie kontaktu młodzieży z substancjami psychoaktywnymi wskazują na liczną grupę, która ma za sobą inicjacje alkoholową i narkotykową oraz na

popularność palenia papierosów. Stąd też jeden z elementów Programu wychowawczo - profilaktycznego dotyczy edukacji w zakresie zachowań ryzykownych oraz zapobiegania zjawisku rozprzestrzeniania się picia alkoholu i zażywania narkotyków przez młodzież poprzez wskazywanie alternatywnych sposobów aktywności i ćwiczenie umiejętności asertywnego zachowania się wobec presji grupy rówieśniczej. Źródłem zachowań agresywnych są wg badanych: środowisko szkolne (hałas, nauczyciele, tłok) a także muzyka, moda, nierozwiązane konflikty. Uczniowie dostrzegają dużą rolę nagradzania zachowań pozytywnych w zapobieganiu agresji. Duży poziom zachowań agresywnych sugeruje konieczność skupienia uwagi i działań na kształtowanie umiejętności radzenia sobie z przykrymi emocjami takimi jak: strach, lęk, złość, gniew oraz na rozwijaniu postawy empatii i dostrzeganiu potrzeb innych. Niemniej istotne wydaje się rozwijanie samoakceptacji, poczucia własnej wartości oraz przekazywanie norm moralnych i społecznych dotyczących zachowań ludzi. Nieliczni uczniowie stwierdzają, że aktywnie i w sposób zorganizowany spędzają czas wolny, natomiast większość uczniów spostrzega siebie jako osoby wykazujące troskę o własne zdrowie. Zaznacza się tu potrzeba rozwijania aktywności młodzieży i zaangażowania jej w działania na terenie szkoły i w środowisku lokalnym. Obok podstawowej funkcji szkoły, jaką jest wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności uczniowie podkreślali zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Wśród osób, do których uczniowie zwróciliby się ze swoimi problemami, uczniowie wymieniali: rodziców, kolegów, koleżanki, wychowawców, pedagogów. Obok zastosowanych w badaniach ankiet, wiele informacji dotyczących uczniów uzyskano w rozmowach indywidualnych prowadzonych przez pedagoga

z uczniami, nauczycielami, rodzicami oraz w oparciu o przeprowadzone wywiady środowiskowe. Cennym źródłem wiedzy w tym zakresie okazała się analiza dokumentacji szkolnej oraz obserwacja zachowań uczniów w sytuacjach szkolnych.

Przeprowadzona diagnoza problemów wychowawczych występujących w naszej szkole oraz ich analiza ułatwiła w znacznym stopniu identyfikację zagadnień, które powinny znaleźć się w programie.

WARTOŚCI WAŻNE DLA CAŁEJ SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Program wychowawczo - profilaktyczny powinien wychodzić naprzeciw oczekiwaniom konkretnego środowiska. Ustalenie szczególnie ważnych dla społeczności szkolnej wartości nie było zadaniem łatwym, gdyż należało spełnić oczekiwania młodzieży, rodziców i nauczycieli. Niekiedy wartości były pozornie sprzeczne, a wynikało to głównie ze sposobu myślenia i argumentowania (tu rodzic ma bardziej emocjonalny stosunek do dziecka i w taki sposób formułuje myśl, natomiast nauczyciel patrzy z większego dystansu, poprzez pryzmat grupy i używa bardziej racjonalnych sformułowań), lecz w gruncie rzeczy na poziomie wartości obu stron chodzi o to samo: wychowanie dziecka w taki sposób, by było szczęśliwe, umiało wytyczać i chronić granice (a więc radziło sobie w sposób, który nie narusza jego dobra, a równocześnie z poszanowaniem dobra/granic innych ludzi – aby było asertywne) oraz żeby potrafiło skutecznie dawać sobie radę w dorosłym życiu. Ostatecznie wyłoniono wartości ważne dla całej naszej społeczności szkolnej. Należą do nich:

- nauka, wiedza, praca oraz rozwój, czyli wartości sprzyjające zdobywaniu wiedzy i umiejętności oraz budowaniu własnej ścieżki kariery zawodowej
- odpowiedzialność, kreatywność, lojalność oraz świadomość, czyli wartości sprzyjające rzetelnemu wykonywaniu zadań zawodowych oraz mobilności zawodowej

- patriotyzm, sprawiedliwość, tradycja, przyjaźń, rodzina czyli wartości na bazie których rozwijamy i utrwalamy poczucie tożsamości narodowej, przynależności do grup społecznych, koleżeńskich czy rodziny oraz uczymy poszanowania dla siebie oraz innych
- bezpieczeństwo, ekologia, zdrowie czyli wartości sprzyjające promowaniu właściwych postaw i zachowań
- profilaktyka zachowań ryzykownych związanych m.in. z zażywaniem środków psychoaktywnych wśród uczniów, rodziców oraz nauczycieli

Przedstawiona powyżej ocena stanu wyjściowego w zakresie zagrożeń i problemów wychowawczych oraz analizy wartości pozwoliła na sformułowanie ogólnych celów programu wychowawczo - profilaktycznego a następnie wyznaczenie zadań i sposobów realizacji służących ich osiągnięciu.

CELE OGÓLNE PROGRAMU

Wyznaczone cele ogólne programu wychowawczo - profilaktycznego wynikają nie tylko z diagnozy i analizy wartości, ale są przede wszystkim zgodne z podstawą programową, spójne z programem nauczania, aktami prawnymi oraz zadaniami szkoły wynikającymi z programów dotyczących rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży oraz zapobiegania zachowaniom ryzykownym.

Przyjęte do realizacji cele są następujące:

1. Kształtowanie motywacji do zdobywania wiedzy i umiejętności oraz wpajanie poczucia konieczności nieustannego rozwoju zawodowego i społecznego w aspekcie dobra osobistego i publicznego.
2. Przygotowanie uczniów do przyjmowania odpowiedzialności za swoje zachowanie budowanie właściwego stosunku do pracy, stwarzanie szans na wykorzystanie zdobywanej wiedzy i umiejętności zawodowych w aktywnym poruszaniu się na rynku pracy.
3. Kształtowanie postaw świadomego i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym (w rodzinie, w szkole, w społeczności lokalnej i w państwie).
4. Wpajanie wartości moralnych (sprawiedliwość, tolerancja, solidarność, demokracja, wolność, szacunek dla siebie i innych) oraz przeciwdziałanie agresji i zachowaniom antyspołecznym.
5. Pielęgnowanie poczucia tożsamości narodowej (szacunek do symboli narodowych, historii i dziedzictwa kulturowego) z poszanowaniem różnorodności reprezentowanej przez państwa Unii Europejskiej.
6. Promowanie zdrowego stylu życia, zasad ekorozwoju, rozwijanie różnorodnych zainteresowań oraz zachęcanie uczniów do popularyzowania takiego stylu życia w swoim najbliższym otoczeniu.
7. Prowadzenie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów), nauczycieli i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii.
8. Wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej, aksjologicznej.

KALENDARZ ŚWIĄT I UROCZYSTOŚCI

Działalność szkoły w kształceniu zawodowym branży gastronomicznej (wcześniej również odzieżowej) trwa od 1946 roku. Obecnie nasza szkoła kształci w zawodach branży gastronomicznej, hotelarskiej oraz turystycznej. Przez lata funkcjonowania utrwaliły się pewne tradycje i obyczaje szkoły. Ulegają one bieżącym korektom poprzez ich ulepszanie i wprowadzanie innych. Dzieje się to wraz z pokoleniami, które przez szkołę się przewijają.

W naszym programie zamieszczamy te tradycje i obyczaje, które się nie zdewałowowały, a które zapadły w pamięci naszych wychowanków i pracowników szkoły.

1. Uroczyste przyjęcie pierwszoklasistów w poczet społeczności szkoły – ślubowanie przed Sztandarem Szkoły.
2. Dzień Edukacji Narodowej.
3. Czczenie świąt narodowych – uczestnictwo Sztandaru Szkoły oraz przedstawicieli społeczności szkolnej w imprezach organizowanych przez władze miasta z okazji ważniejszych świąt i rocznic.
4. Pamięć o zmarłych (odwiedzanie grobów nauczycieli, pracowników administracji, obsługi oraz uczniów).
5. Zwyczaje i obrzędy z okazji świąt Bożego Narodzenia (wigilie klasowe, szkolne, wystawianie jasełek).
6. „Walentynki”.
7. Sprzątanie Świata oraz promocja ekorozwoju.
8. Organizacja szkolnych, międzyszkolnych, wojewódzkich oraz ogólnopolskich konkursów zawodowych.
9. Tłusty czwartek – święto pączka.
10. „Pierwszy dzień Wiosny – przebierańcy”, zabawy, skecze – czyli szkoła na wesoło
11. Kiermasze, pokazy i wystawy wyrobów produkowanych przez młodzież szkoły.

POTRZEBY I ZASOBY

Realizacja wytyczonych celów jest możliwa, jeżeli dokona się analizy potrzeb wszystkich grup społeczności szkolnej oraz zasobów, które posiadają te grupy, w odniesieniu do wytyczonych celów ogólnych programu wychowawczo - profilaktycznego. Podczas jej realizacji szczególną uwagę zwróciliśmy na diagnozę potrzeb i zasobów uczniów, a następnie określiliśmy zakres niezbędnych oddziaływań w zakresie wspierania, zapobiegania oraz dokonywania zmian. Diagnoza potrzeb obejmowała cztery wymiary:

- fizyczny (m.in. podstawowe potrzeby związane z jedzeniem, wypoczynkiem, ruchem, przestrzenią,),
- psychicznym (głównie w sferze potrzeb emocjonalnych),
- społecznym (potrzeby związane z relacjami interpersonalnymi, potrzeba więzi, przynależności itp.),
- duchowym (dotyczące samoświadomości istnienia, poczucia sensu życia; tu także wszelkie potrzeby natury estetycznej).

Warto pamiętać, że szkoła ma być „dla ucznia”, dlatego wszelkie rozważania dotyczące potrzeb powinny **na pierwszym miejscu stawiać dziecko z jego potrzebami.**

Analiza zasobów jest punktem wyjściowym do określenia zakresu możliwości w podejmowanych działaniach. Dotyczy ona zarówno wiedzy, umiejętności, doświadczenia, osiągnięć ale również postaw i nastawienia do określonych priorytetów oraz proponowanych form ich realizowania. W procesie tym oczywiście ważną kwestię stanowią również zasoby posiadane przez naszą szkołę, czyli m.in. zasoby materialne, ludzkie itp. Niewątpliwie pomocne w procesie analizy zasobów będzie określenie mocnych i słabych stron naszej szkoły.

Do mocnych stron szkoły należą:

- wysoki poziom kształcenia zawodowego, potwierdzony bardzo wysokimi wynikami egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe oraz sukcesami w konkursach na szczeblu wojewódzkim i krajowym
- dobre wyniki kształcenia ogólnego
- wysoki poziom wykształcenia merytorycznego i duże zaangażowanie grona pedagogicznego i pracowników szkoły
- stale rozwijająca się baza materialna szkoły (pracownie do kształcenia zawodowego spełniające standardy europejskie)
- rozwój w zakresie komputeryzacji szkoły
- aktywna działalność Samorządu Uczniowskiego oraz bogata oferta zajęć pozalekcyjnych umożliwiających uczniom rozwijanie zainteresowań i pasji
- otwartość na nieustanny rozwój, doskonalenie i współpracę

Oczywiście słabe strony szkoły również podlegały diagnozie. Niepokojące są:

- bierna działalność rodziców
- słabe zaangażowanie podmiotów gospodarczych w zakresie pomocy materialnej szkole

PRIORYTETY I CELE SZCZEGÓŁOWE DO REALIZACJI

Dokonane analizy pozwoliły nam wyodrębnić *priorytety* do realizacji, czyli tak naprawdę ważne problemy, których rozwiązania podejmuje się szkoła.

1. Doskonalenie u uczniów kompetencji kluczowych.
2. Rozwijanie mobilności zawodowej uczniów celem wychowania nowoczesnego społeczeństwa dostosowanego do wymogów współczesnej gospodarki.
3. Wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości poprzez indywidualizację procesu nauczania.
4. Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Po wyznaczeniu priorytetów można już przejść do uszczegółowienia celów ogólnych. Do formułowania celów szczegółowych zastosowaliśmy popularne narzędzie – technikę wytyczania celów SMART (+). Według tego modelu cel powinien być specyficzny

i szczegółowy, mierzalny, akceptowalny, realistyczny i określony w czasie. Przyjęte do realizacji *cele szczegółowe*:

1. We wrześniu wszyscy uczniowie oraz rodzice opiekunowie w ramach doradztwa zawodowego będą uczestniczyć w warsztatach uświadamiających potrzebę zdobywania wykształcenia i rozwoju zawodowego.
2. W cyklu kształcenia wszyscy uczniowie będą uczestniczyć w zajęciach zawodowych przygotowujących do pełnienia obowiązków zawodowych oraz kształtujących odpowiedzialność zawodową.
3. Uczniowie klas programowo najwyższych będą uczestniczyć w warsztatach oraz zajęciach prowadzonych przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy oraz Centrum Kariery Zawodowej.
4. W ciągu roku szkolnego uczniowie będą uczestniczyć w różnego typu imprezach okolicznościowych organizowanych przez Samorząd Uczniowski, wynikających z bieżących potrzeb (np. wybory przewodniczącego, rzecznika praw ucznia, przedstawicieli do Młodzieżowej Rady Miasta) i uświadamiających młodzieży potrzebę uczestnictwa w życiu społecznym.
5. Wszyscy uczniowie klas pierwszych oraz chętni rodzice (opiekunowie) w I semestrze roku szkolnego będą uczestniczyć w warsztatach dotyczących konsekwencji zachowań ryzykownych (np. odpowiedzialności karnej nieletnich, konsekwencji wynikających z ustawy o narkomani oraz szkodliwości zażywania narkotyków i dopalaczy).
6. Podczas wszystkich uroczystości szkolnych i państwowych uczniowie będą okazywali szacunek dla hymnu, barw i godła narodowego.
7. Uczniowie będą rozwijać swoje kompetencje patriotyczne i kulturowe poprzez organizowanie przedstawień, sesji naukowych, oglądanie sztuk teatralnych i filmów o walorach historycznych.
8. Uczniowie sprawiający problemy wychowawcze oraz ich rodzice będą korzystać z rozmów i konsultacji terapeutycznych prowadzonych przez pedagoga.
9. Chętni uczniowie będą uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych na terenie szkoły zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i potrzebami..
10. Opiekun oraz członkowie Szkolnego Klubu Wolontariusza wśród członków społeczności szkolnej będą propagować działania wolontarystyczne mające na celu uwrażliwienie młodych ludzi na potrzeby innych oraz wzmocnienie ponadczasowych wartości moralnych.
11. Uczniowie włączani będą w działania z zakresu edukacji ekologicznej, ze szczególnym naciskiem na zagadnienia promujące zdrowy styl życia oraz zasady ekorozwoju.
12. W ciągu roku szkolnego uczniowie na terenie szkoły będą mogli korzystać z wyrobów bufetowych oraz obiadów planowanych zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia.

Określenie celów szczegółowych jest punktem wyjścia do określenia zadań, czyli działań, które mają służyć osiągnięciu celów. Wyznaczone zadania mają dążyć do realizacji określonych wcześniej priorytetów.

ZADANIA, PLAN DZIAŁAŃ

Pierwszy priorytet wskazuje na potrzebę doskonalenia u uczniów kompetencji kluczowych. Ma on ogromne odzwierciedlenie w sformułowanych celach szczegółowych, gdyż kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego oraz zawodowego, bycia aktywnym obywatelem charakteryzującym się integracją społeczną. Jest ich osiem:

1. porozumiewanie się w języku ojczystym,
2. porozumiewanie się w językach obcych,
3. kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo- techniczne,
4. kompetencje informatyczne,
5. umiejętność uczenia się,
6. kompetencje społeczne i obywatelskie,
7. inicjatywność i przedsiębiorczość
8. świadomość i ekspresja kulturalna.

Priorytet 1				
Doskonalenie u uczniów kompetencji kluczowych				
Zadanie	Kompetencje i umiejętności	Proponowane formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Dbłość o wzbogacanie zasobu słownictwa	<ul style="list-style-type: none"> • właściwe porozumiewanie się w języku ojczystym • dbłość o kulturę wypowiedzi • umiejętność czytania ze zrozumieniem • umiejętność samodzielnego formułowania wypowiedzi na określony temat 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne dla uczniów nt. „Kultura języka” • reagowanie na wulgaryzmy • praca z tekstem pisany • propagowanie czytelnictwa wśród uczniów • projekt szkolny np. „Wulgaryzmy - ale po co?” 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele zespołu przedmiotów humanistycznych 	
Skuteczne nauczanie	<ul style="list-style-type: none"> • porozumiewanie się w 	<ul style="list-style-type: none"> • dodatkowe zajęcia edukacyjne dla 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele języków 	

języków obcych	językach obcych	uczniów doskonalące język obcy zawodowy <ul style="list-style-type: none"> • klasowy lub szkolny dzień porozumiewania się w języku obcym 	obcych	
Uświadomienie uczniom znaczenia kompetencji w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych (matematycznych i technicznych) w życiu codziennym i w nauce	<ul style="list-style-type: none"> • zdolność wykorzystywania matematycznych sposobów myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne) • rozumienie zmian powodowanych przez działalność ludzką oraz odpowiedzialność poszczególnych obywateli • wykonywanie i wykorzystywanie matematycznych czynności w kontekście matematycznym i poza matematycznym • zdolność wykorzystywania wiedzy do wyjaśniania świata przyrody, rozumienie korzyści oraz zagrożeń wynikających z zastosowań naukowych oraz technik 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia fakultatywne • sesja naukowa np. „Zmiany środowiska naturalnego spowodowane działalnością człowieka” • akcja szkolna „Matematyka na wesoło” • projekt szkolny np. „Matematyka a życie codzienne” lub „Gdyby nie istniały nauki ścisłe świat byłby • uatrakcyjnienie treści programowych poprzez zajęcia doświadczalne i laboratoryjne w zespołach badawczych lub zajęcia edukacyjne dla uczniów na terenie np. Eksperymentarium 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele przedmiotów ogólnych • koło ekologiczne • zespół przedmiotów matematyczno – fizycznych • nauczyciele przedmiotów ścisłych 	
Właściwe przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętne i krytyczne wykorzystywanie technologii informacyjnej w pracy, rozrywce i porozumiewaniu się 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia dodatkowe z informatyki • akcja szkolna np. „Potencjalne zagrożenia związane z Internetem i komunikacją za pośrednictwem mediów elektronicznych” • promowanie uczestnictwa w kursach e-learningu 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel informatyki, koordynator ds. promocji zdrowia 	
Promowanie edukacji	<ul style="list-style-type: none"> • motywacja do zdobywania 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty dotyczące efektywnego 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog szkolny, 	

<p>przez całe życie, kształtowanie inicjatywności i przedsiębiorczości</p>	<p>wiedzy i umiejętności</p> <ul style="list-style-type: none"> • zrozumienie konieczności nieustannego rozwoju osobistego, zawodowego • rozwój umiejętności interpersonalnych niezbędnych na rynku pracy • wzrost kreatywności w rozwiązywaniu problemów 	<p>zarządzanie czasem i informacjami</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogadanki dla rodziców • zajęcia dotyczące doradztwa zawodowego oraz planowania własnej ścieżki rozwoju zawodowego • realizacja projektów mających na celu rozwijanie mobilności zawodowej oraz dostrzegania zalet wynikających z kontynuowania edukacji • propagowanie sieci wspierających mobilność zawodową np. portali internetowych dostarczających informacji o europejskim rynku 	<p>wychowawcy</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagog szkolny • opiekunowie koła przedsiębiorczości 	
<p>Rozwijanie postaw sprzyjających dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podtrzymywanie i rozwijanie tradycji i obyczajów szkoły • poczucie przynależności do społeczności, wzmocnienie tradycji narodowych oraz postaw patriotycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • uroczysta inauguracja roku szkolnego połączona ze ślubowaniem • organizacja obchodów 70 – lecia Szkoły • organizacja imprez szkolnych np. Andrzejki, Mikołajki, wigilie klasowe • obchody świąt i uroczystości państwowych, okolicznościowe apele • kontynuowanie współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej (debaty dla młodzieży, wystawy tematyczne) • organizacja „Żywych lekcje historii” • udział młodzieży w Marszu Niepodległości • wycieczki do miejsc pamięci narodowej • dbałość o miejsca pamięci np. sprzątnięcie grobów 	<ul style="list-style-type: none"> • Samorząd Uczniowski • cała społeczność szkolna • Samorząd Uczniowski • koło teatralno - historyczne • nauczyciel historii, wos -u • nauczyciel historii, wos -u • wychowawcy klas • wychowawcy klas 	

	<ul style="list-style-type: none"> • świadome i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym społeczności lokalnej • uwrażliwienie na potrzeby innych oraz wzmocnienie wartości moralnych • rozwijanie samorządności uczniowskiej • poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu oraz innych kultur i tradycji 	<ul style="list-style-type: none"> • kontynuowanie współpracy ze środowiskiem kombatanckim, Uniwersytetem III – wieku, Elbląskim Stowarzyszeniem Amazonek, Agencją Rynku Rolnego, Środowiskowym Domem Samopomocy • działania związane z uzyskaniem certyfikatu „Szkoła wierna dziedzictwu” • udział społeczności szkolnej w akcjach charytatywnych np. „Podziel się posiłkiem”, „Świąteczna Zbiórka Żywności”, „Czerwonokrzyska Gwiazdka” • organizacja na terenie szkoły akcji oddawania krwi „Wampirjada” • np. wybory przewodniczącego SU, symulacje wyborów, projekt szkolny dotyczący kompetencji obywatelskich • konferencja podsumowująca realizację projektów unijnych prezentująca m.in. kulturę Włoch oraz Niemiec 	<ul style="list-style-type: none"> • wicedyrektor • kierownik Warsztatu Szkolnego • nauczyciele • Szkolny Klub Wolontariusza • szkolne koło PCK • Samorząd Uczniowski, nauczyciel historii, wos –u • koordynatorzy projektów unijnych 	
Wzmacnianie świadomości zdrowotnej, ekologicznej, kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> • poczucie współodpowiedzialności za stan otaczającego nas środowiska • wzrost świadomości na temat czynników wpływających na stan zdrowia człowieka • uczestnictwo w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • gazetki i akcje szkolne promujące zasady ekorozwoju • tematyczne konferencje ekologiczne • spotkania z lekarzami, pracownikami służby zdrowia, szkolne akcje promujące zachowania prozdrowotne np. Dzień bez Papierosa • udział w spektaklach i projekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • koło ekologiczne • koordynator ds. promocji zdrowia • wychowawcy 	

	kulturowym	filmowych • przygotowywanie okolicznościowych przedstawień	• koło teatralne	
--	------------	---	------------------	--

Drugi priorytet wskazuje na potrzebę kształtowania i doskonalenia u uczniów umiejętności niezbędnych w rozwoju osobistym oraz zawodowym. Dzisiejsza gospodarka rynkowa wymusza na pracowniku mobilność zawodową. Przyczynami występowania tego zjawiska jest bezrobocie oraz chęć znalezienia lepiej płatnego zatrudnienia. Młody człowiek, który ma odnaleźć się na rynku pracy powinien na bieżąco monitorować zmiany zachodzące na rynku pracy oraz uzyskiwać kompetencje zawodowe, które są poszukiwane przez pracodawców.

Z perspektywy pracodawców kompetencje i kwalifikacje oscylują wokół umiejętności osobistych (odpowiedzialność, zaangażowanie, otwartość na uczenie się i stały rozwój czy właściwa samoocena), umiejętności interpersonalnych (efektywna komunikacja, umiejętność pracy w zespole, umiejętności negocjacyjne), zdolności intelektualnych (umiejętność logicznego myślenia, kreatywność, umiejętność formułowania i rozwiązywania problemów) oraz umiejętności i wiedzy ogólnej oraz adekwatnej dla wykonywanej pracy.

Priorytet 2				
Rozwijanie mobilności zawodowej uczniów celem wychowania nowoczesnego społeczeństwa dostosowanego do wymogów współczesnej gospodarki				
Zadanie	Kompetencje i umiejętności	Proponowane formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Kształtowanie przedsiębiorczych postaw	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność wyrażania swoich oczekiwań • umiejętność dostrzegania potrzeb i doskonalenia pomysłów • gotowość podejmowania ryzyka w realizacji • umiejętność pracy w zespole, wymiany poglądów oraz wspólnego realizowania zamierzonych celów 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty dotyczące doskonalenia umiejętności interpersonalnych oraz właściwego zarządzania czasem • panele dyskusyjne dotyczące przedsiębiorczości • zajęcia przedmiotowe dla uczniów prowadzone metodami aktywizującymi • realizacja projektów szkolnych np. „Moja ścieżka kariery zawodowej” • udział w Dniu Przedsiębiorczości, Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości • konkursy szkolne, wojewódzkie, ogólnopolskie 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog, wychowawcy • opiekun koła przedsiębiorczości • wszyscy nauczyciele • opiekun koła przedsiębiorczości, nauczyciele przedmiotów ekonomicznych 	
Rozbudzenie	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości na 	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja tematycznych zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele przedmiotów 	

<p>zainteresowania problematyką społeczno – ekonomiczną oraz gospodarczą</p>	<p>temat mechanizmów gospodarki rynkowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie wiedzy ekonomicznej 	<p>edukacyjnych z zastosowaniem aktywnych metod nauczania</p> <ul style="list-style-type: none"> • sesja naukowa np. „Wady i zalety gospodarki rynkowej”, „Mechanizmy rynkowe czyli jak działa gospodarka” 	<p>ekonomicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • koło przedsiębiorczości 	
<p>Przygotowanie do wejścia na rynek pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umiejętność docierania do odpowiednich informacji • umiejętność tworzenia dokumentów aplikacyjnych • mobilność zawodowa • zdolność dostrzegania i wykorzystywania swoich mocnych cech osobowościowych 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty z zakresu aktywnych metod poszukiwania pracy prowadzone przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy oraz Centrum kariery Zawodowej • spotkania z doradcami zawodowymi • konkurs „Jak zdobyć pracodawcę?” • wycieczki zawodoznawcze • konkursy umiejętności zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele przedmiotów ekonomicznych oraz zespołu przedmiotów zawodowych 	

Trzeci priorytet wskazuje na potrzebę wspomaganie rozwoju każdego ucznia. Występowanie różnic indywidualnych między poszczególnymi uczniami w określonym wieku szkolnym jest zjawiskiem pedagogicznie normalnym. Indywidualizacja polega na organizowaniu nauczania w sposób uwzględniający w swoim założeniu fakt występowania różnic w zakresie zdolności, umiejętności, zainteresowań itp. między poszczególnymi uczniami. Celem indywidualizacji pracy ucznia jest poprawianie wyników uczenia się dzięki wykorzystaniu indywidualnych właściwości uczącego się i zwiększaniu jego indywidualnych możliwości. Indywidualizacja procesu nauczania to po prostu proces nauczania - uczenia się, który jest dostosowany do możliwości ucznia, a jednocześnie wykorzystujący jego wiadomości i umiejętności w największym stopniu w celu jego rozwoju.

Priorytet 3				
Wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości poprzez indywidualizację procesu nauczania				
Zadanie	Kompetencje i umiejętności	Proponowane formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Wspieranie rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	<ul style="list-style-type: none"> • doskonalenie umiejętności określonych jako dysfunkcyjne w opiniach i orzeczeniach PPP 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty w ramach pomocy pedagogiczno - psychologicznej • zajęcia rewalidacyjne • zajęcia wyrównawcze przedmiotowe • pogadanki i warsztaty dla rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog, wychowawcy • nauczyciele 	
Inspirowanie uczniów zdolnych do aktywności twórczej i oryginalności myślenia	<ul style="list-style-type: none"> • motywacja uczniów zdolnych do aktywności twórczej i oryginalności myślenia • umiejętność dostrzegania i wykorzystywania swoich zdolności 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzanie treści programowych i pozaprogramowych • stosowanie elementów nauczania problemowego • konkursy, olimpiady przedmiotowe i zawodowe • warsztaty np. na temat oceny i wartościowania własnej osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele • pedagog 	

Czwarty priorytet wskazuje, że istotą działań wychowawczych naszej szkoły jest współdziałanie wszystkich, którzy mają kontakt z uczniem tj. dyrekcji, nauczycieli, rodziców, pracowników niepedagogicznych. Wychowanie obejmuje człowieka we wszystkich sferach jego osobowości. Szczególnie ważną rolę w procesie wychowania odgrywa nauczyciel, wychowawca. Nauczyciele powinni pamiętać, że wychowują przede wszystkim własnym przykładem. Szkoła jest miejscem działalności zadaniowej uczniów i może wyzwalać trudności młodzieży związane z przyjmowaniem odpowiedzialności za siebie i innych. Jest również miejscem intensywnego rozwoju w zakresie funkcjonowania interpersonalnego i społecznego w grupie rówieśniczej.

Priorytet 4				
Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.				
Zadanie	Kompetencje i umiejętności	Proponowane formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
Podnoszenie poziomu wiedzy nauczycieli oraz rodziców (opiekunów) na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży, rozpoznawania objawów używania środków odurzających i substancji psychotropowych	<ul style="list-style-type: none"> • rozwijanie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców • zapoznanie rodziców z obowiązującymi procedurami postępowania nauczycieli oraz metodami współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią • dzielenie się doświadczeniami w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dotyczących zdrowia psychicznego młodzieży oraz objawów kontaktu młodzieży z substancjami psychoaktywnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia w ramach WDN • studiowanie literatury • szkolenie własne • tematyczne pogadanki i warsztaty dla rodziców w ramach pedagogizacji • wymiana doświadczeń w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dotyczących zdrowia psychicznego młodzieży pomiędzy rodzicami na forum klasy podczas zebrań z rodzicami oraz objawów kontaktu młodzieży z substancjami psychoaktywnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog, nauczyciele • zespół wychowawców • wychowawcy 	
Podjęcie przez	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie wszystkich 	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca nauczycieli i pedagogów 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele 	

<p>nauczycieli działań profilaktycznych w klasach i w indywidualnej pracy z uczniami w zakresie eliminowania ryzykownych zachowań związanych z używaniem środków odurzających oraz innych substancji psychoaktywnych</p>	<p>uczniów w prawidłowym rozwoju</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukazywanie uczniom i rodzicom skutków zachowań ryzykownych • ograniczenie zachowań ryzykownych • wspieranie uczniów, którzy ze względu na uwarunkowania są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych • wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy stosowania środków psychoaktywnych 	<p>ze specjalistami w zapobieganiu zachowaniom ryzykownym wśród młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> • tematyczne pogadanki i warsztaty dla młodzieży • włączanie uczniów w działalność pozalekcyjną szkoły • szkolne kampanie tematyczne dotyczące np. szkodliwości palenia papierosów • rozmowy indywidualne • współpraca z instytucjami pomagającymi walczyć z uzależnieniami np. Karan 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • pracownicy PPP 	
<p>Kształtowanie właściwych postaw wśród uczniów, nauczycieli i rodziców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie przez uczniów działań w zakresie podejmowania i promowanie zdrowego stylu życia • rozwijanie kompetencji wychowawczych i profilaktycznych rodziców • otwartość na działalność wolontarystyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • tematyczne pogadanki, udział w debatach o tematyce prozdrowotnej • realizacja projektów profilaktycznych • zajęcia rekreacyjno – sportowe • zajęcia tematyczne w ramach realizacji innowacji pedagogicznej • różne formy pracy proponowane przez Szkolny Klub Wolontariusza 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy klas • koordynator ds. promocji zdrowia • opiekun Szkolnego Klubu Wolontariusza 	
<p>Zapobieganie absencji uczniów na zajęciach lekcyjnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom negatywnych skutków absencji na zajęciach • opracowanie systemu nagradzania uczniów za wysoką frekwencję 	<ul style="list-style-type: none"> • tematyczne pogadanki • rozpoznawanie i monitorowanie uczniów z dużą absencją • systematyczny kontakt z rodzicami (opiekunami) • rozmowy indywidualne z wicedyrektorem • prezentowanie na forum 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy klas • Samorząd Uczniowski 	

		społeczności szkolnej frekwencji klas na półrocze		
Budowanie atmosfery bezpieczeństwa oraz zaufania pomiędzy uczniami oraz uczniami i pracownikami szkoły	<ul style="list-style-type: none"> • dbanie o prawidłowe relacje interpersonalne w kontaktach pracownik szkoły – uczeń oparte na życzliwości i zaufaniu • zapobieganie zjawiskom dyskryminacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie środków komunikacji (telefon, Internet) do kontaktowania się z uczniami • zbieranie informacji na temat zachowań i sytuacji niebezpiecznych dla uczniów - skuteczne rozwiązywanie problemów uczniów • organizacja zajęć, wyjść oraz imprez integrujących uczniów, wychowawców, nauczycieli • realizacja tematów o tematyce antydyskryminacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele • SU • Rzecznik Praw Ucznia 	
Przypomnienie zasad bezpieczeństwa w drodze do szkoły oraz profilaktyka w zakresie bezpiecznych warunków nauki	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie skuteczności działań na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie lekcji wychowawczej poświęconej bezpiecznemu zachowaniu się na drodze • zapoznanie uczniów z zasadami korzystania z pracowni szkolnych: gastronomicznych, hotelarskiej, turystycznej, informatycznej, sali sportowa i innych) • przeprowadzenie próby ewakuacji uczniów na wypadek zagrożenia • realizacja procedur zbierania i przekazywania informacji dot. uczniów przewlekle chorych • przeprowadzenie zajęć wychowawczych dotyczącego konsekwencji ryzykownych 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele • pielęgniarka • pedagog, psycholog 	

		zachowań		
Adaptacja i integracja uczniów w środowisku szkolnym	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie skuteczności działań wychowawczych pomiędzy uczniami a środowiskiem szkolnym 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integrujące nowych klas z wychowawcami 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog wychowawca 	

STRATEGIE POSTĘPOWANIA w wybranych sytuacjach problemowych pojawiających się na terenie szkoły

Zbiór procedur postępowania i strategie działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec młodzieży zostały zawarte w opracowaniu pod nazwą: **"Szkolne procedury postępowania nauczycieli (pracowników szkoły) i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją"**

Opracowanie powstało w ramach programu "Uczenie się przez całe życie" i zostało udostępnione szkole na potrzeby dyrektorów szkoły, pedagogów, nauczycieli, wychowawców przez Urząd Miasta w Elblągu.

MONITORING I EWALUACJA

Rozpoczynając realizację zadań programu wychowawczo - profilaktycznego należy w działaniach uwzględnić również monitoring oraz ewaluację. Monitoring jest czymś więcej niż zwykłą obserwacją. Polega on na ciągłym zestawianiu działań z planem i sygnalizowaniu konieczności ewentualnych korekt w prowadzonych działaniach. Monitoring służy też identyfikowaniu osiągnięcia poszczególnych sukcesów na wieloetapowej drodze do osiągnięcia celów wychowawczych. Monitoring przeprowadzać będą głównie członkowie rady pedagogicznej, ale warto byłoby włączyć do tego procesu inne grupy społeczności szkolnej oraz rodziców poprzez umożliwianie im udzielania informacji zwrotnych.

Ewaluacja zdań polegać będzie głównie na zestawieniu wyników działań oraz ocenie procesu, czyli przebiegu dochodzenia do celu w realizacji zadań.

Planowane formy ewaluacji to okresowa analiza realizacji programu, ocena zdobytej wiedzy i umiejętności u odbiorców programu oraz opiniowanie programu.

Metody ewaluacji to głównie obserwacja zachowań, bezpośrednie rozmowy z uczniami, nauczycielami oraz rodzicami, analiza osiągnięć uczniów (oceny, frekwencja, nagrody), ankieta i sondaż oraz kontrola dokumentacji.

PODSUMOWANIE

Wychowanie uczniów w szkole ponadgimnazjalnej kontynuuje proces wychowawczy rodziny, szkoły podstawowej i gimnazjum. Wychowujemy przez naukę, pracę, sztukę, sport i rekreację, turystykę, działalność w organizacjach i kółkach zainteresowań. Poprzez różne formy aktywności kształtujemy postawy uczniów i przekazujemy wartości, które mogą zapewnić młodym ludziom udany start w dorosłe życie.

Nadrzędnym celem jest przygotowanie ucznia do samodzielnego kierowania własnym rozwojem osobowym i zawodowym oraz dostosowaniem go do szybko zmieniających się warunków zewnętrznych. Zawodowy charakter szkoły sprawia, że uczniowie dokonując wyboru naszej szkoły wyznaczyli już w pewnym zakresie kierunek własnego rozwoju. Ważne jednak jest również uświadomienie im konieczności nieustannego doskonalenia i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych.

Konkretne zadania wychowawcze ujęte są w planie wychowawczo - profilaktycznym, w którym dla przejrzystości, jasności i czytelności podzielono je na następujące priorytety:

1. Doskonalenie u uczniów kompetencji kluczowych głównie poprzez łączenie kształcenia zawodowego z ogólnym.
2. Rozwijanie mobilności zawodowej uczniów celem wychowania nowoczesnego społeczeństwa dostosowanego do wymogów współczesnej gospodarki.
3. Wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości poprzez indywidualizację procesu nauczania.
4. Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych, edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród uczniów, ich rodziców (opiekunów) oraz nauczycieli i pracowników szkoły na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Program zakłada różnorodne sposoby osiągania celów. Realizując program wychowawczy uczniowie będą podejmować działania, które pozwolą im na kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji kluczowych, mobilności zawodowej oraz indywidualnego rozwoju osobowego i zawodowego. Przyswojenie ich będzie miało duży wpływ na odpowiedzialne podjęcie przez uczniów ról w dorosłym życiu i przygotuje ich do spełnienia wymagań współczesnego rynku pracy, co jest jednym z głównych zadań szkoły. Realizacja programu zakłada również podejmowanie działań nakierowanych na współpracę z rodzicami, których wpływ na wychowanie i rozwój młodego człowieka jest nie do przecenienia.

Program wychowawczo - profilaktyczny został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu 6 kwietnia 2016 r.

Program wychowawczo - profilaktyczny został pozytywnie zaopiniowany przez Samorząd Uczniowski w dniu 11 kwietnia 2016 r.

Program wychowawczo – profilaktyczny został zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną Zespołu Szkół Gospodarczych w Elblągu w dniu 25 kwietnia 2016 r (Uchwała 6/2016).